צמודי קרקע

דאנה טנהאוזר ויואב פיש

מכללת אמונה, ירושלים
2019

בתערוכה צמודי קרקע מציגים זוג האמנים דאנה טנהאוזר ויואב פיש עבודות פיסול ומיצב שנוצרו במרוצת השנה האחרונה בהשראת חלל התצוגה של גלריה ה"וילה". החלל, שנבנה בראשית המאה הקודמת כבית מגורים למשפחה ערבית ותפקד ככזה במשך עשורים רבים, שמר על צורתו המקורית, על חלוקת החדרים הפנימית ועל האינטימיות שמרחב מעין זה מזמן.
המערך הפיסולי המוצג בתערוכה מורכב מאובייקטים אוטונומיים (הכוללים גם רדי-מייד) שמציעים פרשנות אישית של אלמנטים קונסטרוקטיביים ופונקציונליים, השאולים ממרחב ביתי זה (גדר, גג, מקלחון ועוד). הללו הועברו המרה חומרית, הסטה רעיונית והפשטה צורנית, עד שמן הדימוי המקורי לא נותר אלא זיכרון עמום.
שמה של התערוכה צמודי קרקע מסגיר דבר מה על מערכת היחסים המתקיימת בין חלל התצוגה לאובייקטים המוצבים בתוכו, חושף את רצונם להיאחז בקרקע, להתקבע לאדמה ולהתמסר לחוקים פיזיקליים של כוח הכבידה. כמו כן מצביע שם התערוכה על התמסדות, התבססות והתברגנות סוציו-כלכלית.
ואף על פי כן, תחושת הביטחון, היציבות והאיזון שהיינו מצפים למצוא מתוך כך, מופרת. מנותקים מהקשרם המקורי, בהצבתם החדשה משנים האובייקטים הפיסוליים של פיש וטנהאוזר את חלוקת החלל המוכרת ומכוננים סדר שונה ומפתיע.
בתהליך טרנספורמטיבי זה, מתגלגלות העבודות והופכות לדבר מה חדש. כך למשל, העבודה גגון (פיש, 2019) המתבססת על גג המבנה ומבצעת המרה חומרית לעץ, ברזנט ובטון, נדמית כרכס הררי, בעוד שעבודתה של טנהאוזר גדר (2019), המקבלת את השראתה מן הגדר המקיפה את הבית, מתורגמת לשורת קשתות ניאון וזכוכית, מרוקנת קמעה מנפחה עד שהיא הופכת לרישום תלת־ממדי בחלל.

העבודות של פיש וטנהאוזר, על אף שלא נוצרו בתהליך עבודה משותף, חולקות שפה אסתטית דומה, מינימליסטית, פשוטה ונקיה בבסיסה. העבודות הפיוטיות במראן נדמות כחלק ממערך שלם גדול יותר המעלה על הדעת מרחב דתי־טקסי, כמו בכל רגע נתון הן עשויות להפוך לכלי באירוע השתתפותי.